

FOU-BREV

Forsknings-, innovasjons-, og utdanningsnytt

Foto: (CC) NASA Earth Observatory / Kolbjørn Blix Dähle, Andøya Space Center

Velkommen til et rykende ferskt FoU-brev

Våren er i anmarsj selv om det var sludd i luften i Brussel snø på bakken i forrige uke. Jeg skriver fra Bodø, hvor kontoret deltar på High North Dialogue. Fremtidens bærekraftige, attraktive Nordland er fokus. Er Arktis attraktiv nok for kompetansen vi trenger?

Vi planlegger også for en rekke besøksgrupper som tar turen innom i løpet av våren - behovet for ny kunnskap og muligheten til å treffes igjen er stort etter to år med restriksjoner.

Under NSPA Forum talte selveste EU-kommisær Elisa Ferreira til forsamlingen, og var tydelig på at vi må "use the Arctic advantages to create Arctic attractiveness". Det grønne skiftet i EU gir muligheter for det europeiske Arktis, og de mulighetene må vi utnytte.

I tillegg skjer det en rekke ting på hydrogen, og vi ønsker gjerne å ha med aktører i vår nye Arctic Hydrogen Platform.

Har du nyheter eller informasjon du vil ha med i FoU-brevet, ta kontakt på tina@northnorway.org

Hilsen Tina

I DETTE NYHETSBREVET

UTKAST TIL ARBEIDSPROGRAM FOR 2023-2023 I HORISONT EUROPA LEKKET

SIDE-EVENT UNDER ÅRETS HIGH NORTH DIALOGUE - HVORDAN SKAL NORD-NORGE UTNYTTE MULIGHETENE?

NOK ET LAND KLAR FOR HORISONT EUROPA

HYDROGEN DEL AV LØSNINGEN FOR Å LØSRIVE SEG FRA ENERGIUVHENGIGHETEN TIL RUSSLAND

Bli med på grenseoverskridende hydrogensamarbeid!

På bakgrunn av et møte mellom Berlevåg Industripark og en finsk industripark, har det nå vokst frem et samarbeid på hydrogen mellom Nord-Norge, Nord-Sverige, og Øst- og Nord-Finland. Arctic Hydrogen Platform møtes digitalt en gang i måneden for å dele best-practises, erfaringer og utfordringer innenfor feltet. Allerede har det dukket opp et potensielt samarbeidsprosjekt.

Grappa har allerede med seg aktører fra både UiT, Berlevåg, Troms og Finnmark FK og Salten regionråd for å nevne noen. Vi ønsker å få med bredden av aktører i nord som jobber med hydrogen, både universitet og institutt, industriparker, kommuner og fylkeskommuner og andre som ønsker å delta.

Høres dette interessant ut? Send en epost til tina@northnorway.org

EUs medlemsland legger planer for FoU på grønn hydrogen

Europakommisjonen annonserte nylig en svært ambisiøs plan for å bli uavhengig av Russland sin gass i løpet av kort tid, og kutte med to tredjedeler innen utgangen av 2022. Noe av det som skal bidra til å nå dette målet, er å øke produksjonen av hydrogen. De lanserer derfor blant annet en Hydrogen Accelerator, som skal utvikle infrastruktur, lagringsfasiliteter og ladepunkter, for å erstatte russisk gass med europeisk hydrogen.

Samtidig har et tyskleidet initiativ identifisert hvilke FoU-utfordringer som haster mest for å sette opp en Europeisk grønn hydrogen økonomi.

Den strategiske agendaen lister opp utfordringer og prioriteringer for flere områder, inkludert

produksjon, transport, infrastruktur og markedsstimulering.

Agendaen oppfordrer også en felles plattform hvor medlemsland og Europakommisjonen kan koordinere initiativer. Planen er en pilot fra det nye Europeiske forskningsområdet, og vil inkluderes i en konferanse på grønn hydrogen i mai.

EU's grønne giv: bærekraftige produkter skal bli den nye normen

Grønnvasking og "fast fashion" skal av moten med Europakommisjonens nye forslag innenfor EU's grønne giv.

I slutten av mars la de frem en pakke med regler for produkter, en strategi for tekstiler, mer bærekraftige byggevarer og styrking av forbrukernes rettigheter.

Bærekraftige produkter

Det betyr øko-design regler for mange produkter, som avgjør opp til 80 prosent av produktets miljøpåvirkning i livsløpet. Det skal gjøre det enklere å reparere produkter, og ulovlig å destruere usolgte produkter. Reglene skal nå ut bredt, og vil gjelde nesten alle fysiske produkter.

Tekstiler

Europeisk forbruk av tekstiler har den fjerde høyeste miljøpåvirkningen. Det er også det tredje største forbruket av vann, og bruker store mengder råmaterialer.

Målet til Europakommisjonen er at innen 2030 skal tekstiler som skal ut på det europeiske markedet ha lang livssyklus, være mulig å resirkulere, men også i så høy grad som mulig laget av resirkulerte materialer. Et "Digital Product Passport" vil bli en viktig bit både for dette og andre produkter.

Bygg og anlegg

Den tredje biten i satsingen på bærekraftige produkter, er bygg og anleggssektoren. Sektoren står for enorme mengder av utslippene i Europa, og bruker 40 prosent av energien i Europa.

Derfor reviderer de bygg- og anleggsprodukt-direktivet, som skal bidra til at produkter som produseres og brukes i bygg og anlegg skal vare lengre, være grønnere, mulig å reparere og enklere og lage. Tydelige regler og standarder vil bli viktig. Derfor vil også disse reglene inneholde et "Digital Product Passport"

**DIGITAL
PRODUCT PASSPORT**

New 'Digital Product Passports' - provide information about products' environmental sustainability. They help consumers and businesses **make informed choices** when purchasing products, **facilitate repairs and recycling** and improve **transparency** about products' life-cycle impacts on the environment. The passports also help public authorities to **better perform checks and controls.**

EU-kommisær Ferreira med viktige ord til NSPA-forum

- Dere er i frontlinjen i det grønne og digitale skiftet, uttalte hun under årets NSPA Forum nylig. Ferreira løftet NSPA frem som en ekspert på den grønne omstillingen, som en region som har klart å utnytte mulighetene.

-Det dere i dag gjør for å bringe sammen mennesker er veldig viktig. NSPA-nettverket har vært en nøkkelpartner i implementeringen av europeisk regional politikk i deres respektive land. Dere fremmer samarbeid på tvers av landegrenser, mellom regioner; dere snakker sammen. Dere må bygge på arktiske fordeler for å gjøre Arktis mer attraktivt, kunne Ferreira tilføye.

Årets NSPA-forum gikk av stabelen i Skellefteå i mars, og samlet rundt 90 regionale representanter fra Nord-Norge, Nord-Sverige og Nord- og Øst-Finland.

Tunisia også med i Horisont Europa

Nylig annonserte Europakommisjonen at også Tunisia har blitt med som assosiert medlem av Horisont Europa. Dermed kan Tunisiske forskere og aktører delta i programmet på like vilkår som andre medlemsland og assosierte medlemmer. Dermed kan norske aktører samarbeide med Tunisia på prosjekter.

Tunisia har tatt del av EUs forsknings- og innovasjonsprogram siden 2016, og var da det eneste afrikanske og det eneste arabiske landet knyttet til daværende Horisont Europa.

Du kan lese en fullstendig rapport fra forumet her. Og lese hele Ferreriras tale på Europakommisjonens nettsider.

NSPA forum er en årlig konferanse for å samle aktører og interessenter i regionene for å skape tettere samarbeid og diskutere felles utfordringer.

Man må ha en kunnskapsutvikling for, om og i Arktis

Det sa Bjørn Olsen, professor ved Nord universitet, under vårt frokostseminar i forbindelse med årets High North Dialogue i Bodø. Olsen understreket behovet for å se på hvordan man skal snu den demografiske trenden i Arktis. Dersom man skal lykkes med å utnytte EUs grønne giv som en vekststrategi, må man ha nok arbeidskraft.

Da holder det ikke bare å stoppe fraflyttingen, man trenger også tilflyttere, og det klarer man ikke uten attraktive lokalsamfunn.

I panelet hadde vi med oss Iben Nielsen-Ellersgaard, rådgiver for EUs ambassadør for arktisk saker og Linda Haukland, fylkesråd for plan og næring i tillegg til Bjørn Olsen.

- Vi må ha selvtillit til å fortelle EU hva vi er gode på

Det var vårt budskap under klyngeforum Nordland nylig. Innovasjon Norge samlet næringsklyngene i Nordland for to dager med input, hvor bærekraft var blant fokuset. De som hørte det tydelige budskapet fra Nils, var representanter fra en rekke næringsklynger i Nordland, som jobber med alt fra industri og energi, til betong, fiskeri og havbruk og marin forsøpling.

Det var stort engasjement rundt hvilke historier det er viktig å få frem på Brusselarenaen. For eksempel ser EU til Norge og Nord-Norge i mange saker knyttet til akvakultur og havforvaltning, og i de siste årene også på sirkulær økonomi i industri.

[Les mer om arrangementet og panelets budskap på vår nettside.](#)

Europakommisjonen har slått fast at Arktispolitikken skal bidra til å oppnå målet om klimanøytralitet, som stadfestet i EU Green Deal.

Vi avsluttet med en oppfordring om å sende henne en epost med historiene klyngene ønsker å fremme opp mot EU, så skal kontoret bidra til akkurat dette. Tar du utfordringen?

[Les mer på våre nettsider.](#)

Horisont Europa - åpen café

Forskningsrådet arrangerer jevnlig åpne kafeer for klynge 4 i Horisont Europa, som går på digital industry og space.

Det åpnes også for nettverksbygging med andre aktører i Norge.

[Link til påmelding finner du her.](#)

Den neste åpne kafeen er 22. april, og er relevant for forskere, SMEer, næringsliv, prosjekt koordinatore og andre.

Masterstudenter invitert til å bli "Young Observers" i evalueringen av Horisont-søknader

Som del av Ungdommens år i EU, har Europakommisjonen invitert masterstudenter til å bli "young observers" i evalueringsprosessen i Horisont Europa. Dette betyr at masterstudenter vil få førstehåndskunnskap i hvordan EU velger hvilke prosjekt som skal få finansiering, en svært verdifull erfaring å ha med seg videre.

Studenter som er innrullert i masterprogrammer, uansett program, ved et universitet i EU, kan søke på dette initiativet.

Opptak er løpende frem til 14. desember 2022. Kjenner du en masterstudent dette kan være aktuelt for?

Søk mer!

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) inviterer til konferanse om ungdomsdelen av Erasmus+ 7.-8. juni.

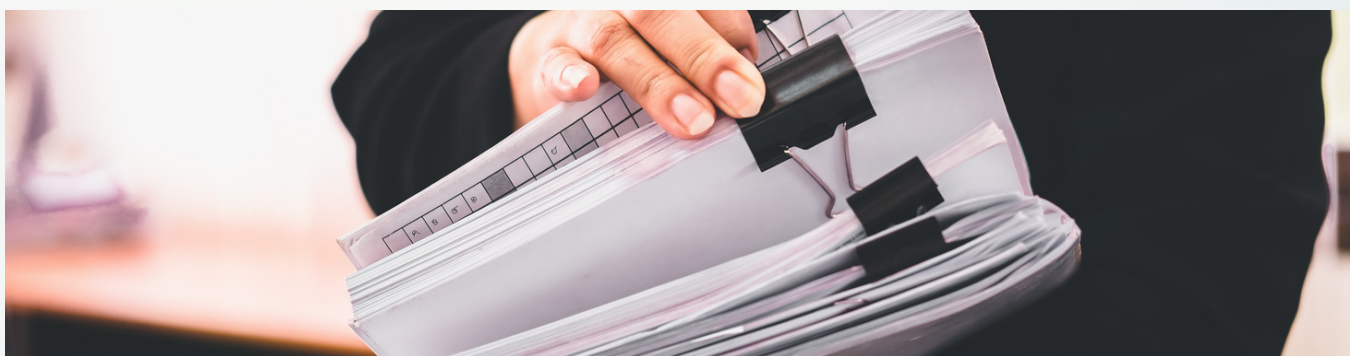
I Erasmus+ Ungdom kan man som ungdomsarbeider delta igrenseoverskridende prosjekter. Konferansen er for de som ønsker å sette i gang lokale og internasjonale ungdomsprojekter, har gjennomført prosjekter i Erasmus+ og vil oppdatere deg, som vil vite mer om nternsajonalt ungdomsarbeid, eller ønsker nye ideer.

Den er relevant både for de som jobber direkte med ungdommer, og de som er involvert i ungdomsarbeid på annet vis, feks som beslutningstaker.

Les mer på [Aktiv Ungdom EU](#) sin nettside, og meld deg på innen 1. mai.

[Påmeldingslink.](#)

Utkast til arbeidsprogram for 2023-24 lekket

FoU-aktøren [Science Business](#) gikk ut mot Europakommisjonen i forkant av de første arbeidsprogrammene i Horisont Europa, og krevde mer åpenhet rundt utkastene. Det har lenge vært praksis at Europakommisjonen selv deler utkast til arbeidsprogram, både for å gi aktører mulighet til forberedelse, men også for å kunne sjekke reaksjoner på innholdet.

Europakommisjonen har vært kritisert for dette fra flere hold fordi det er et fåtall, store, tunge FoU-organisasjoner som har fått tilgang, med beskjed om å ikke dele. Science Business tok til ordet for at utkastene må deles åpent eller ikke i det hele tatt.

De startet derfor med å legge utkastene på sine nettsider. Det har de fortsatt med for neste runde med arbeidsprogram, og de kan du finne her:

[Digital, industry, space](#), fra januar 2022

[Health](#), fra mars 2022

[Civil security for society](#), fra januar 2022

[MSCA](#), fra mars 2022

[Culture, Creativity and Inclusive Society](#), fra mars 2022

Du finner en liste som oppdateres kontinuerlig [her](#), samt oversikt over de offisielle arbeidsprogrammene for 2021-22.

Arrangement

- 8.-11. mai** - Arctic Frontiers 2022 Pathways, Tromsø - [Registrering](#).
- 10.-11. mai** - [Nordic Edge Expo](#)
- 11.-13. mai** - [WIRE - Week of Innovative Regions in Europe](#), Frankrike
- 19.-20. mai** - [European Maritime Day](#), Italia
- 20. mai - 5. juni** - [EU Green Week](#), Brussel og digitalt
- 9.-12. juni** - The Festival of the New European Bauhaus, Brussel og andre steder- [Info](#)
- 20.-22. juni** - [EU Saami Week](#) - Brussel
- 30. juni** - Arctic Frontiers Abroad - NNEO, Arctic Frontiers og Troms og Finnmark fylkeskommune er arrangører. Mer informasjon kommer.
- 22.-23. september (tbc)** - Lynkurs i EU/EØS, mer info kommer! Brussel
- 26.-30. september** - [European Sustainable Energy Week](#), Brussel og digitalt
- 10.-13. oktober** - [EU Regions Week](#), digitalt - mer info om våre arrangement kommer
- 19.-21 oktober** - International Conference on Research Infrastructures (ICRI) 2022, Tsjekia.
[Info](#)

Har du arrangement du vil ha med på lista? Ta kontakt!

[Sjekk ut](#) Norges forskningsråd sin oversikt over kurs rettet mot Horisont Europa.

**NORTH
NORWAY**
EUROPEAN OFFICE

Følg oss også i sosiale medier og
våre nettsider for oppdateringer!

Vil du ikke motta vårt FoU-brev? Send en epost til tina@northnorway.org